

Undervisning af elever med dansk som andetsprog i Syddjurs Kommune fra skoleåret 2016-2017

Begrebsafklaring

Ved tosprogede elever forstås elever, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund eventuelt gennem skolens undervisning eller i dagtilbud lærer dansk.

Hidtil undervisningspraksis i Syddjurs Kommune - resume

Fra skoleåret 2007/2008 til skoleåret 2015/2016 har basisundervisningen i Syddjurs Kommune været varetaget af tre modtagecentre på 3 skoler i kommunen - Rønde skole, Mørke skole og Ebeltoft skole.

For at tilgodese en øget inklusion af tosprogede elever samt reducere transportudgifterne varetages basisundervisningen og den supplerende undervisning i dansk som andetsprog fra skoleåret 2016/2017 af den enkelte distriktsskole.

Nedenstående beskriver modellen for den nye organisering af undervisningen af tosprogede elever i Syddjurs Kommune.

Lovgrundlag

Folkeskoleloven paragraf 5, stk. 6 og 7 og paragraf 30 samt lovbekendtgørelse nr. 747 af 20. juni 2016. *Bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.*

Faget basisundervisning i dansk som andetsprog er målrettet elever, der ved optagelse i skolen ikke har de fornødne sproglige forudsætninger i dansk til at kunne deltage i klassens undervisning med rimeligt udbytte.

Formålet med basisundervisningen i dansk som andetsprog er, at elevernes videre skoleforløb kan baseres på skolens almindelige undervisning.

§ 3. Til tosprogede elever, som er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen, gives som en integreret del af den almindelige undervisning i klassen, undervisningen i dansk som andetsprog

- 1) som en dimension i den almindelige undervisning, eller
- 2) på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning.

Stk. 2. Undervisning i dansk som andetsprog, der ikke kan foregå som en integreret del af den almindelige undervisning i klassen, jf. stk. 1, skal foregå i tiden til understøttende undervisning eller uden for den almindelige undervisningstid. Undervisningstiden kan for elever omfattet heraf i særlige tilfælde overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste samlede undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår.

Stk. 3. Tosprogede elever, der på grund af omfanget af behovet for sprogstøtte ikke vil få tilstrækkeligt udbytte af at deltage i den almindelige undervisning i klassen, selv om der ydes støtte i klassen, kan gives undervisning i dansk som andetsprog i visse fag eller dele af et fag parallelt med den almindelige undervisning.

Stk. 4. Omfanget af undervisningen i dansk som andetsprog efter stk. 1-3 og den forventede varighed heraf fastsættes ud fra elevens behov.

§ 4. Til tosprogede elever, hvis behov for sprogstøtte betyder, at de ikke ved optagelsen kan deltage i den almindelige undervisning i klassen, gives basisundervisning i dansk som andetsprog.

Stk. 2. Basisundervisningen gives i en af følgende former:

- 1) Modtagelsesklasser, hvor eleverne i begyndelsen har alle eller en del af deres timer, jf. dog folkeskolelovens § 25 a, således at de efterhånden får en del af deres undervisning i en almindelig klasse.
- 2) På særlige hold eller som enkeltmandsundervisning.
- 3) Udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter at de er fyldt 14 år.

Stk. 3. Elevtallet i modtagelsesklasser må ikke overstige 12 ved skoleårets begyndelse, medmindre klassen undervises af to lærere eller andet undervisende personale i fællesskab, jf. dog stk. 4. Det skal tilstræbes, at elevtallet ikke i løbet af skoleåret kommer til at overstige 12.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan godkende, at elevtallet i modtagelsesklasser kan være på op til 15 elever ved skoleårets begyndelse, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt i forhold til undervisningens kvalitet. Hvis eleverne har overvejende samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan kommunalbestyrelsen godkende et elevtal på op til 18 elever ved skoleårets begyndelse. Det skal tilstræbes, at elevtallet, jf. 1. og 2. pkt., ikke bliver højere i løbet af skoleåret.

Stk. 5. En modtagelsesklasse må højst omfatte tre klassetrin. Hvis eleverne overvejende har samme sproglige behov og øvrige forudsætninger, kan en modtagelsesklasse dog spænde over højst fem klassetrin.

Stk. 6. Elevtallet på særlige hold i henhold til stk. 2, nr. 2, må ikke overstige syv.

Stk. 7. Undervisningen efter stk. 2, nr. 1-3 ophører, når eleverne vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning med yderligere undervisning i dansk som andetsprog efter § 3, og senest efter to års forløb, inklusiv den tid, der er givet undervisning til eleverne efter lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge og efter § 36 g, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. Begrænsningen på to år gælder ikke for elever, der optages i en udvidet modtagelsesklasse, jf. stk. 2, nr. 3, eller i øvrigt optages i folkeskolen i tilfælde, hvor eleven ikke tidligere har modtaget undervisning i at læse og skrive.

Beskrivelse af basisundervisningen og den supplerende undervisning i dansk som andetsprog

Med henblik på en øget inklusion af nyankomne elever skal basisundervisningen af nyankomne elever såvel som den supplerende undervisning i dansk som andetsprog fra skoleåret 2016/2017 varetages af den enkelte distriktsskole.

Eleverne tilknyttes den distriktsskole, som de i forhold til deres bopælsadresse tilhører inden for reglerne om frit skolevalg. Det er distriktsskolens ansvar, at der på den pågældende skole er lærere med kompetence til at varetage basisundervisningen samt den supplerende undervisning i dansk som andetsprog. Ligeledes er det distriktsskolens ansvar at tilrettelægge basisundervisningen samt den supplerende undervisning inden for lovgivningens rammer.

Eleverne indskrives i stamklassen svarende til deres alder og modtager basisundervisning i dansk som andetsprog på hold – 2 lektioner dagligt 5 dage om ugen, så vidt muligt fra skoledagens start. Elevernes udbytte af basisundervisningen vurderes løbende.

Efter basisundervisningens ophør skal eleven tilbydes *supplerende undervisning i dansk som andetsprog*, i det omfang det vurderes, at eleven har behov for det. Basisundervisningen i dansk som andetsprog ophører, når eleven vurderes at kunne deltage i den almindelige undervisning i stamklassen med fagligt udbytte, eventuelt med supplerende undervisning i dansk som andetsprog. Basisundervisningen i dansk som andetsprog skal dog ophøre efter maksimalt 2 år.

Indskrivning og visitation til basisundervisning

Skolelederen ved distriktsskolen afgør i forbindelse med indskrivningssamtalen, hvorvidt eleven skal modtage basisundervisning i dansk som andetsprog eller supplerende undervisning. Uanset indsatsen indskrives nyankomne elever i en stamklasse.

I forbindelse med indskrivningen af nyankomne eller tosprogede elever på distriktsskolen afholdes en samtale med forældre og elev, hvor elevens skolebaggrund og dansksproglige kompetencer afdækkes.

Nyankomne elever, der ved indskrivningen vurderes at skulle modtage undervisning svarende til 8. - 10. klassetrin indskrives ligeledes i en stamklasse på den enkelte distriktsskole, men modtager udvidet basisundervisning.

Udvidet basisundervisning i dansk som andetsprog af sent ankomne elever

Sent ankomne elever skal på lige fod med de øvrige elever være i stand til at gå til prøve i fagene. De skal derfor undervises efter Fælles mål for dansk som andetsprog - basisundervisning og udvalgte dele af målene i centrale fag som dansk, matematik, engelsk og evt. fysik/kemi.

Begrænsningen på to års basisundervisning gælder ikke for elever, der modtager udvidet basisundervisning.

Sprogscreening og løbende evaluering

Tosprogede elever, der har modtaget et pasningstilbud i Dagtilbud i Syddjurs Kommune er sprogvurderet med Rambøll Sprog som 3- og 5-årige. Resultatet fra sprogvurderingen indgår i skolens vurdering af elevens sproglige kompetencer.

Skolen vurderer ved indskrivningen i 0. kl. eller senere i skoleforløbet om et barn skal sprogscreenes med sprogvurderingsmaterialet *Vis hvad du kan (Sprogscreening af tosprogede skoleskiftere 0.-2. kl. eller Sprogscreening af tosprogede skoleskiftere 3.-10. kl.)*. Hvis det vurderes, at et barn skal sprogscreenes aftaler skolen tid til screeningen med forældrene samt med en ressourceperson på skolen. Skolerne kan ved behov søge hjælp hos relevante ressourcepersoner på andre skoler.

Som en del af den løbende evaluering af tosprogede elever bruges de frivillige nationale test i dansk som andetsprog. Opgaverne i de nationale test i dansk som andetsprog dækker tre profilområder: sprog og sprogbrug, ordforråd og læseforståelse. Testens resultatskala er beregnet ud fra elever i 5. og 7. klasse, men da testene er adaptive kan de anvendes på klassetrinnet over og under. De nationale test i dansk som andetsprog kan derfor anvendes af elever på 4. til 8. klassetrin. Eleverne kan tage den samme test tre gange i løbet af deres skoletid i de perioder af året, hvor de er stillet til rådighed som frivillige test.

De frivillige nationale test i dansk som andetsprog kan anvendes af tosprogede elever med forskellige forudsætninger til vurdering af omfanget af den supplerende undervisning i dansk som andetsprog samt til vurdering af elevernes dansksproglige forudsætninger. Testen er ikke målrettet elever der modtager basisundervisning, da de forudsætter et omfattende kendskab til dansk.

Samarbejde med PPR og den kommunale læsekonsulent

Tale-/ hørekonsulenter og psykologer ved PPR servicerer sammen med læsekonsulenten børn i kommunen mellem 0-18 år og dermed også nyankomne og tosprogede elever.

Vidensdeling og samarbejde

Der etableres fra skoleåret 2016-2017 et netværk for ressourcepersoner/vejledere i dansk som andetsprog samt lærere, der forestår basisundervisningen og den supplerende undervisning i dansk som andetsprog på kommunens folkeskoler.

Netværket mødes 4 antal gange om året og koordineres af en ressourceperson med viden om dansk som andetsprog. Indholdet til netværksmøderne spænder fra erfaringsudveksling skolerne imellem til opdatering af ny viden og lovgivning inden for området samt evt. oplæg udefra. I det omfang det giver mening kan den kommunale læsekonsulent, tale-/hørekonsulenter og psykologer ved PPR deltage som sparringspartere i netværket.

Netværket samarbejder med Integrationsafdelingen under Familieværket i forhold til samarbejdet omkring de nyankomne familier.

Samarbejde med UU-Djursland

UU Djursland varetager rådgivning omkring de tosprogede elevers fremtidig uddannelsesvalg – og indgår i samarbejdet med skolerne i forbindelse med parathedsvurdering i 8. klasse. UU Djursland samarbejder med skolerne omkring afholdelse af fælles forældremøder på tværs af skolerne for udvalgte grupper af forældre med samme nationale baggrund.

Skole- og Dagtilbud juni 2016